

نهج البلاغه

ویژه دانش آموزان با کم توانی ذهنی

(پایه نهم)

سازمان آموزش و پرورش استثنایی

معاونت آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی

سال تحصیلی ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴

فهرست

عنوان.....	صفحه.....
سلام به دانش آموز.....	۳.....
مقدمه	۴.....
آشنایی با کتاب نهج البلاغه.....	۵.....
فصل اول: بخشی از خطبه‌های امام علی (ع)	
آفرینش آسمان و زمین و خلقت انسان.....	۶.....
سفارش به نماز.....	۸.....
فصل دوم: بخشی از نامه‌های امام علی (ع)	
عفو و بخشش.....	۱۰.....
پرهیز از شوخی بی جا.....	۱۱.....
فصل سوم: بخشی از حکمت‌های امام علی (ع)	
حکمت ارزش تداوم کار.....	۱۲.....
حکمت ضرورت اراده و استقامت.....	۱۳.....
خودآزمایی.....	۱۴.....
رمزینه ها.....	۲۱.....
بیشتر بدانید.....	۲۶.....
پاسخنامه خودآزمایی.....	۲۷.....
منابع.....	۲۸.....

سلام بر تو ای طراوت بیکران

تو که با قلب مهربان و تلاش‌های ارزشمندت می‌کوشی، هر روز آسمان زندگیت را روشن‌تر کنی. در این مسیر گاه با پیچ و خم‌هایی روبرو خواهی شد که شاید دشوار به نظر برسد، اما فراموش نکن که هرگام تو پیروزی تازه‌ای است و هر قدمت نشانی از رشد و شکوفایی؛ دوست داریم در کنار کتاب آسمانی قرآن کریم تو را با نهج البلاغه هم آشنا کنیم.

نهج البلاغه کتابی بسیار با ارزش است که سخنان زیبا و نورانی حضرت علی علیه‌السلام در آن آمده است. در این کتاب با شخصیت امام علی علیه‌السلام بیشتر آشنا شده و می‌توانیم راه و روش ایشان را در زندگی خود به کار ببریم تا در مسیر زندگی به خوشبختی و رستگاری برسیم.

دوران نوجوانی یکی از نعمت‌هایی است که خداوند مهربان در اختیار ما قرار داده تا در این دوره از راهنمایی انسان‌های بزرگ و برگزیده استفاده کنیم و بهترین مسیر را برای زندگی خود انتخاب نماییم. ما با تهیه این جزوه چراغی روشن را به تو هدیه می‌کنیم تا در این مسیر شکوفا شوی.

تهیه و تدوین:

ناهید نظری کوپائی – زهره میرباقری – زهرا برادران انوری – فاطمه محبوبی قاضی محله – فرحناز راشیدی مغاللو – نسرين زيادعلي

ناظر: پروین قربانیان

مشاور اجرایی: فاطمه اژدری

پشتیبانی: مینا الیاسی – فرنگیس زینلی

این کتابچه "نهج البلاغه" که در دست داری؛ قسمتی از سخنان زیبا و دلنشین امام علی علیه السلام است؛ که توسط سید رضی در طول ۲۰ سال با سختی زیاد جمع آوری گردیده است و شامل سخنرانی‌ها، خطبه‌ها، نامه‌ها و دعا‌های امام علی علیه السلام می‌باشد. اولین بار، آقای سید علی نقی فیض الاسلام از عالمان اصفهان، کتاب نهج البلاغه را به زبان فارسی ترجمه کرد تا مردم کشور ما بیشتر با این کتاب آشنا شوند. همچنین این کتاب، به زبان‌های دیگر مثل انگلیسی، فرانسوی، ایتالیایی، اسپانیایی، اردو و آلمانی ترجمه شده است؛ این کار دانشمندان، باعث شد؛ که مردم سراسر دنیا با امام علی علیه السلام و سخنان او آشنا شوند و از این کتاب چیزهای خوبی یاد بگیرند. البته در زمان گذشته وسایل پیشرفته امروزی نبود. تعدادی از یاران امام علی علیه السلام سخنان امام را گوش می‌دادند، آنها را حفظ و سپس برای مردم بازگو می‌کردند. همچنین بعضی از یاران امام علی علیه السلام سخنان امام را می‌نوشتند تا مردم از آنها استفاده کنند. بعضی از عالمان دینی به نهج البلاغه نام "اخ القرآن" به معنای برادر قرآن داده‌اند. همانطور که قرآن، کتاب آسمانی ما مسلمانان است و عمل کردن به دستورات آن، موجب سعادت ما در دنیا و آخرت می‌شود؛ کتاب نهج البلاغه، می‌تواند در کنار قرآن، راهنمای خوبی برای ما انسان‌ها باشد.

عزیزم! ما در این کتابچه مطالب را همراه با قصه‌های شیرین برای شما تهیه کرده‌ایم تا در زندگی از آنها استفاده کنی.

آشنایی با کتاب نهج البلاغه

پیامبر (ص) در حدیثی فرمودند:

"این علی (ع) برادر و وصی و جانشین من است پس سخنش را بشنوید و از او اطاعت کنید."

با توجه به سخن پیامبر گرامی اسلام (ص) بر مسلمانان واجب است که از امام علی (ع) و سخنان او پیروی کنند و کتاب نهج البلاغه بهترین راهنما در زندگی ما می باشد.

فواید مطالعه نهج البلاغه

۱- آشنایی با مهم ترین کتاب بعد از قرآن مجید

۲- آشنایی با بزرگترین شخصیت اسلام بعد از رسول اکرم (ص)

۳- استفاده از پیام های امام علی (ع) و به کارگیری آن در زندگی

۴- تقویت ذهن و حافظه

امام باقر (ع) فرمودند: "نهج البلاغه کلید بهشت و نوری است که خداوند بر امام علی (ع) نازل کرده است."

بدون شک نهج البلاغه کامل ترین کتاب پس از قرآن مجید است که می تواند راهنمای انسان در تمام مراحل زندگی باشد.

در عظمت و بزرگی این کتاب گفته شده است که؛ کلامی بالاتر از کلام بشر و پایین تر از کلام خداوند است.

معنای نهج البلاغه:

نهج البلاغه یک کلمه عربی است.

«نهج» به معنای راه و روش است و «بلاغه» یعنی سخن روشن و واضح و نهج البلاغه یعنی راه و روش زیبا سخن گفتن و خوب حرف زدن.

کتاب نهج البلاغه دارای سه بخش است:

بخش اول: شامل خطبه‌ها یا سخنرانی‌های امام علی (ع) می‌باشد.

بخش دوم: شامل نامه‌های سیاسی، اخلاقی و نظامی می‌باشد.

بخش سوم: شامل سخنان کوتاه و بسیار مفید می‌باشد.

امام علی (ع) در سخنرانی‌ها، نامه‌ها و سخنان کوتاه خود درباره خداشناسی، بازگشت به سوی خدا و زنده شدن دوباره انسان، مسائل اخلاقی، تربیتی و سیاسی و... صحبت کرده‌اند که ما با خواندن این کتاب می‌توانیم، امام علی (ع) را الگوی خود قرار داده و از این سخنان استفاده کنیم تا در زندگی سعادت‌مند باشیم.

مقام معظم رهبری می‌فرمایند:

"هر کس یک بار نهج البلاغه را بخواند متوجه می‌شود که چه نکته‌های مفیدی دارد."

فصل اول: خطبه‌های امام علی (ع)

خطبه به معنی سخنرانی است و به کسی که سخنرانی می‌کند، خطیب می‌گویند. گاهی اوقات امام علی (ع) برای هدایت و راهنمایی مردم سخنرانی می‌کردند و مسائل اجتماعی، اخلاقی، تربیتی، اقتصادی و... را با کلام زیبا و دلنشین خود به گوش مردم می‌رساندند؛ که سید رضی از بین سخنرانی‌های زیاد امام علی (ع) تعدادی از آنها را انتخاب کرده و در کتاب نهج البلاغه آورده است. در این بخش به چند نمونه از سخنرانی‌های ایشان اشاره می‌کنیم.

۱- آفرینش آسمان و زمین و خلقت انسان

حضرت علی (ع) در خطبه اول نهج‌البلاغه از آفرینش آسمان و زمین و خلقت انسان چنین یاد می‌کند: خداوند انسان را از خاک آفرید و او را به صورت موجودی زنده در آورد و به او فکر عطا کرد تا تلاش کند و بتواند بر موجودات دیگر برتری پیدا کند.

به انسان اعضا (چشم، گوش، دست، پا و ...) و حواس (بویایی، بینایی، شنوایی، چشایی) داد تا آنها را در زندگی به کار گیرد و قدرت تشخیص به او عطا کرد تا حق و باطل و درست و نادرست را از هم جدا کند .

سپس از فرشتگان خواست که بر آدم سجده کنند و به او احترام بگذارند. همه فرشتگان سجده کردند جز شیطان، که غرور و خود بزرگ بینی او را گرفت و سنگدلی و بدی بر او غلبه کرد و به آفرینش خود از آتش افتخار کرد و بر انسان سجده نکرد.

سپس خداوند آدم (ع) را در خانه‌ای مسکن داد که زندگی در آن شیرین بود و به او جایگاه امن و امان بخشید و او را از وسوسه‌های شیطان آگاه نمود، اما شیطان که از بهشت و هم‌نشینی آدم (ع) با خوبان حسادت می‌ورزید او را وسوسه کرد و آدم (ع) نیز فریب شیطان را خورد و این فریب برای او باعث پشیمانی شد. آن گاه خداوند مهربان در توبه را برای آدم (ع) باز کرد تا اشتباه خود را جبران کند و به او وعده بازگشت به بهشت را داد؛ سپس آدم (ع) را به زمین فرستاد تا مورد آزمایش قرار بگیرد و با مشکلات مبارزه کند، ازدواج کند و فرزندانی به دنیا آورد.

خداوند متعال هرگز انسانها را بر روی زمین رها نکرد و برای راهنمایی و خوشبختی آنها پیامبرانی فرستاد تا نعمت‌های خداوند مهربان و نشانه‌های قدرت او را معرفی کنند و با بیان احکام و دستورات الهی، انسان‌ها را به رستگاری و بهشت برساند.

❁ خداوند در سوره ی حشر ، آیه ی ۲۳ می فرماید:

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ

الْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

اوست خدایی که جز او هیچ معبودی نیست، همان فرمانروای پاک، سالم از هر عیب و

نقص، ایمنی بخش، چیره و مسلط، شکست ناپذیر، جبران کننده، شایسته بزرگی و عظمت

است. خدا از آنچه شریک او قرار می دهند، منزّه است.

۲- سفارش به نماز

پیامبر(ص) فرمودند: اگر نماز انسان مورد قبول درگاه حق قرار گیرد اعمال دیگرمان نیز قبول خواهد شد.

امام علی (ع) در خطبه‌ای می‌فرمایند: «نماز بر مومنان واجب است و باید در وقت معین خوانده شود.» همچنین در بخشی دیگر از همین خطبه می‌فرمایند: "همان طور که در آیه قرآن نیز آمده است؛ از جهنمی‌ها پرسیدند که چرا جهنمی شدید؛ گفتند: برای این که ما نماز گزار نبودیم."

نماز خواندن مهم‌ترین عبادت برای خداوند است. نماز آن قدر ارزش دارد که خدا در قرآن کریم، ما مسلمانان را به خواندن آن سفارش کرده است. نماز بر رفتار انسان تاثیر می‌گذارد و او را از کارهای بد دور می‌کند.

هرچه قدر انسان از گناه دور شود؛ به بهشت نزدیک‌تر می‌شود. نماز به انسان آرامش می‌دهد. نماز توجه انسان را به خدا بیشتر می‌کند و باعث می‌شود که همیشه به یاد خدا باشد و در مشکلات و سختی‌ها از خدا کمک بخواهد. امام علی(ع) در همین خطبه می‌فرمایند: "نماز مانند چشمه آب گرمی است که در کنار منزل انسان قرار دارد و انسان در هر شبانه روز ۵ بار خود را در این چشمه می‌شوید و آلودگی‌هایی که بر تنش است را پاک و تمیز می‌کند."

در این قسمت به داستانی از امام علی علیه السلام در مورد اهمیت به نماز توجه فرمایید.

در این قسمت به داستانی از امام علی علیه السلام در مورد اهمیت به نماز توجه فرمایید:

در جنگ صفین تیری در پای حضرت فرو رفته و مانده بود و جراح نمی‌توانست آن را به راحتی بیرون بیاورد به گونه ای که جراحی بسیار مشکل و دارای درد شدید و غیر قابل تحمل بود. امام مجتبی علیه السلام به طبیب جراح فرمودند: «صبر کن تا پدرم به نماز مشغول شود که در عبادت نیمه شب و در راز و

نیاز عارفانه، حالتی به پدرم دست می دهد که به چیزی جز خدا توجّه ندارد، تو سعی کن در آن حالت، تیر را از پای پدرم بیرون بکشی.»

طیب صبر کرد تا نیمه شب فرا رسید، و آن گاه که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام گرم عبادت شد، طیب با جرّاحی، تیر را از پای حضرت بیرون کشید، وقتی نماز امام علی علیه السلام تمام شد پرسیدند: این خون ها در اطراف سجّاده ی من برای چیست؟

پاسخ دادند: در حال نماز تیر را از پای شما بیرون کشیدیم^۱.

این اتفاق نشان از توجه زیاد امام علی به خداوند و نماز است.

خداوند متعال در سوره (طه، آیه ۱۳۲) می فرماید: «وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا.»

"ای پیامبر! کسان خود را به نماز فرمان ده و خود نیز بر آن پایداری کن."

خداوند در سوره نسا آیه ۱۰۳ می فرماید:

"فَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا"

"و نماز را به جای آرید که نماز بر مومنان واجب است و باید در وقت معین خوانده شود."

۱. امالی شیخ طوسی مجلس ۱۸

فصل دوم: نامه های سیاسی و اخلاقی و نظامی امام علی (ع)

امام علی (ع) نامه های خود را در بخش سیاسی، اخلاقی و نظامی بیشتر برای فرماندهان نظامی، حاکمان و مسئولان جامعه می نوشتند، به مسائل حکومتی اشاره می کردند و به رعایت اخلاق و عدالت در جامعه سفارش می کردند.

ایشان در نامه هایی که برای اقوام، دوستان و یامسئولان شهرهای مختلف می نوشتند، سخنان با ارزشی در مورد مسائل اجتماعی، اخلاقی، تربیتی و... بیان فرمودند که برای همه زمان ها مفید می باشد و هر کس در زندگی خود آن ها را رعایت کند، موفق و سعادتمند می شود.

از بین نامه های امام علی (ع)، سید رضی تعدادی را انتخاب کرده و در کتاب نهج البلاغه آورده است. ما در این بخش به یک نمونه از این نامه ها اشاره می کنیم:

۱- عفو و بخشش دیگران:

امام علی (ع) در قسمتی از نامه ۲۳ نوشته است:

"دیگران را ببخشید و عفو کنید. آیا دوست ندارید خدا شما را عفو کند و ببخشد؟"

بخشیدن دیگران یکی از کار های بسیار خوبی است که پیشوایان بزرگ دینی ما همیشه مسلمانان را به آن سفارش کرده اند و از ما خواسته اند که اگر کسی در حق ما بدی کرد و معذرت خواهی کرد او را ببخشیم. ما می دانیم که وقتی انسان کار اشتباهی را انجام می دهد و بعد از کار خود پشیمان می شود، توبه می کند و از خدا می خواهد که او را ببخشد و خدا هم او را می آمرزد و

اشتباهات او را نادیده می‌گیرد. پس بهتر است ما هم سعی کنیم مثل خدای مهربان، اشتباهات دیگران را ببخشیم و درست نیست در برابر بدی یا اشتباه دیگران دست به انتقام‌جویی بزنیم.

خداوند در سوره ی نور، آیه ی ۲۲ می‌فرماید:

"... وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ"

"مؤمنان باید عفو کنند و بدی‌ها را ببخشند. آیا دوست ندارید که خداوند هم نسبت به شما بخشش داشته باشد. خداوند بسیار آمرزنده ی مهربان است."

۲- پرهیز از شوخی‌های بیجا:

امام علی(ع) در قسمتی از نامه ۳۱ می‌فرماید:

"از شوخی کردن و گفتن سخنان بی محتوا و بیهوده پرهیز کن."

(یعنی بهتر است از شوخی‌های بی جا و گفتن حرف های بیهوده دوری کنیم.)

بعضی‌ها فکر می‌کنند که اگر ما در هر جا و هر وقت زیاد شوخی کنیم نشان دهنده این است که ما خوش اخلاق هستیم. در حالی که این فکر اشتباهی است.

ما باید بدانیم که خوش اخلاقی با شوخی بی جا فرق دارد. انسان باید خوش اخلاق باشد، بعضی وقت‌ها شوخی هم بکند اما موقع شوخی کردن باید مواظب رفتارمان باشیم تا با زدن حرف‌های بیهوده اطرافیان را ناراحت نکنیم. بعضی وقت‌ها ممکن است در موقع شوخی کردن حواسمان نباشد و حرف‌هایی را بزنیم که موجب بی‌احترامی به دیگران شود و رابطه گرم و صمیمی خانواده یا دوستان از بین برود و بعد بگوییم ای کاش این شوخی را نمی‌کردیم!

✽ خداوند در سوره ی مؤمنون، آیه ی ۳ می فرماید:

"وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلَافٍ مَعْرُضُونَ"

"مؤمنان از سخنان بیهوده و بی ارزش دوری می کنند."

فصل سوم: حکمت ها (کلام قصار)

بعضی وقت ها مسلمانان از حضرت علی (ع) سوال هایی را می پرسیدند و امام علی (ع) با صبر و حوصله جواب های کوتاه، زیبا و پندآموزی به آن ها می دادند و مردم را راهنمایی می کردند که تأثیر بسیار خوبی بر آن ها می گذاشت. کلام قصار یعنی سخنان کوتاه امام علی (ع). از بین سخنان کوتاه و با ارزش امام علی (ع)، سیدرضی تعدادی از آن ها را انتخاب کرده و در نهج البلاغه آورده است. در این بخش به دو نمونه از حکمت های امام علی (ع) اشاره می شود.

حکمت ۴۴۴

ارزش تداوم کار

حضرت علی علیه السلام فرمودند: "کار کم اما همیشگی و ادامه دار و (پرنشاط) از کار بسیار اما زیاد و (خسته کننده) بهتر است."

منظور آن است که نباید همچون کسانی بود که وقتی تعریف از یک شغل و کاری را می شنوند با شتاب آن را قبول می کنند؛ اما با گذشت زمانی کوتاه از آن خسته شده و رهایش می کنند. پس بهتر است که انسان کار سبک تری را انتخاب کند و همواره پرنشاط و مستمر آن را انجام دهد.

فرض کنید دو نفر می‌خواهند درخت بکارند: نفر اول: هر روز یک نهال کوچک می‌کارد و با حوصله از آن مراقبت می‌کند، اما نفر دوم، یک روز ۱۰۰ نهال می‌کارد، اما خسته می‌شود و هفته‌ها به آنها سر نمی‌زند. به نظر شما کدام روش موفق‌تر است؟ طبیعتاً روش اول! زیرا کار کم اما منظم، نتیجه بهتری دارد.

عزیزان، داستان کوتاهی را برای شما با این موضوع رمزینه کرده‌ایم که می‌توانید آن را مشاهده و مطالعه کنید.

حکمت ۳۸۶

ضرورت اراده و استقامت

حضرت علی علیه السلام فرمودند: "هر کس بدنبال چیزی باشد یا همه آن را به دست خواهد آورد یا قسمتی از آن را".

امام علی (ع) به ما می‌گویند که تلاش و کوشش همیشه نتیجه‌دهنده است. وقتی برای هدفی تلاش می‌کنیم، دو حالت پیش می‌آید: ۱- یا به تمام خواسته‌مان می‌رسیم (موفقیت کامل) ۲- یا بخشی از آن را به دست می‌آوریم. پس برای رسیدن به هدف، نقش تلاش و کوشش از همه مهم‌تر است و تجربه نیز نشان می‌دهد که همه بزرگان و دانشمندان، که توانسته‌اند به موفقیت و پیشرفت زیادی در علوم مختلف برسند، در سایه تلاش، اراده، استقامت و پشتکار آن‌ها بوده است.

عزیزان، داستان کوتاهی را برای شما با این موضوع رمزینه کرده‌ایم که می‌توانید آن را مشاهده و مطالعه کنید.

داستان دست نیاز به سوی
خالق بی‌نیاز (حکمت ۳۸۶)
<https://B2n.ir/bt1819>

خودآزمایی نهج البلاغه

شما می‌توانید علاوه بر پاسخگویی به پرسش‌های زیر، در آزمون آنلاین نهج البلاغه نیز شرکت کرده و میزان معلومات خود را مورد ارزیابی قرار دهید. این کار به شما کمک می‌کند تا آموخته‌های خود را بسنجید و نقاط قوت و ضعف خود را بهتر بشناسید.

آزمون برخط نهج البلاغه
<https://forms.gle/c68hupAUEF4uB4VP6>

۱- بر اساس فرمایش حضرت علی علیه‌السلام مهمترین عامل در رسیدن به اهداف عالی کدام است؟

الف) ابزار و وسایل

ب) تلاش و پشتکار

ج) همکاران و دوستان

د) آموزش و یادگیری

۲- سید رضی کتاب نهج البلاغه را طی چند سال جمع آوری کرد؟

الف) ۵ سال

ب) ۱۰ سال

ج) ۲۰ سال

د) ۱۵ سال

۳- پیامبر اسلام صلی الله و علیه و آله چه کسی را برادر، وصی و جانشین پس از خود معرفی کرد؟

الف) سلمان فارسی

ب) ابوذر

ج) حمزه

د) حضرت علی علیه السلام

۴- پیامبر صلی الله و علیه و آله پیروی از چه کسی را بر مسلمانان سفارش می‌کند؟

الف) حضرت علی علیه السلام

ب) حضرت مهدی علیه السلام

ج) حضرت فاطمه سلام الله علیها

د) امام حسین علیه السلام

۵- کدام یک از فواید مطالعه کتاب ارزشمند نهج البلاغه است؟

الف) مهم‌ترین کتاب بعد از قرآن

ب) تقویت ذهن و حافظه

ج) آشنایی با بزرگ‌ترین شخصیت بعد از رسول خدا صلی الله علیه و آله

د) همه موارد صحیح است

۶- " نهج " یعنی

الف) مقصد

ب) راه و روش

ج) شیوا و رسا

د) مسیر درست

۷- به کسی که سخنرانی می‌کند، می‌گویند.

الف) کاتب

ب) خطیب

ج) گوینده

د) راوی

۸- " برادر قرآن " لقب کدام کتاب است؟

الف) نهج البلاغه

ب) صحیفه سجادیه

ج) مفاتیح الجنان

د) اصول کافی

۹- کدام مورد در رابطه با بخش " خطبه‌های " نهج البلاغه صحیح است؟

الف) حضرت علی علیه السلام برای هدایت و راهنمایی مردم سخنرانی می‌کرد.

ب) خطبه‌های حضرت علی علیه السلام درباره مسائل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و ... است.

ج) یکی از بخش‌های نهج البلاغه به خطبه‌های حضرت علی علیه السلام اختصاص دارد.

د) همه موارد صحیح است.

۱۰- چرا امام علی علیه السلام در نامه شماره ۳۱، سفارش می کند تا از شوخی کردن و گفتن سخنان بی محتوا و بیهوده پرهیز کنیم؟

الف) زیرا شوخی کردن نشانه خوش اخلاقی است.

ب) زیرا شوخی باعث خنده و شادی می شود.

ج) زیرا ممکن است باعث ناراحتی و بی احترامی به دیگران شود.

د) زیرا همه سخنان بیهوده را دوست دارند.

۱۱- در کدام یک از جنگ های حضرت علی علیه السلام، تیری در پای حضرت فرو رفت؟

الف) جنگ صفین

ب) جنگ جمل

ج) جنگ احد

د) جنگ خندق

۱۲- چه کسانی می توانند بهترین الگو برای یادگیری اخلاق و ادب نیکو برای انسان باشند؟

الف) پیامبر صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام

ب) پدر و مادر

ج) معلمان

د) دوستان

۱۳- خداوند در آیهی ۱۳۲ سوره طه، خطاب به پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: "ای پیامبر کسان خود را به فرمان ده و خود نیز بر آن پایداری نما."

الف) خمس

ب) زکات

ج) نماز

د) اخلاق نیکو

۱۴- حضرت علی علیه السلام در نامه‌هایی که به فرماندهان نظامی، مسئولان و حاکمان جامعه می‌نوشتند، آن‌ها را به چه چیز توصیه می‌کردند؟

الف) نماز

ب) اخلاق‌مداری و عدالت

ج) امر به معروف و نهی از منکر

د) کمک به تهی‌دستان و نیازمندان

۱۵- امام علی علیه السلام در نامه شماره ۲۳ توصیه می‌کند که، "دیگران را ببخشید و عفو کنید زیرا.....".

الف) انسان دوست دارد خداوند نیز او را عفو کند و ببخشد.

ب) عفو و بخشش باعث دوستی و نزدیکی انسان‌ها به یکدیگر می‌شود.

ج) انسان دوست دارد دیگران نیز در مقابل اشتباهات و عذرخواهیش او را ببخشند.

د) پیشوایان دین اسلام ما را به این کار سفارش کرده‌اند.

۱۶- حضرت علی علیه السلام در یکی از خطبه‌های خود فرموده‌اند: "از اهل جهنم سوال شد چرا شما جزو جهنمی‌ها شدید؟ آنان گفتند: برای این که ما نبودیم."

الف) نمازگزار

ب) پرهیزکار

ج) خوش اخلاق

د) راستگو

۱۷- محتوای کتاب نهج البلاغه به چند بخش تقسیم شده است؟

الف) ۵ بخش

ب) ۲ بخش

ج) ۴ بخش

د) ۳ بخش

۱۸- کدام یک از آثار نماز است؟

الف) دوری از انجام کارهای ناپسند و گناه

ب) نزدیکی به بهشت

ج) آرامش و نزدیکی به خداوند

د) همه موارد صحیح است

۱۹- جملات و سخنان کوتاه، شیوا، با ارزش و راهگشای حضرت علی علیه السلام در کتاب نهج البلاغه، در بخشی با عنوان جمع آوری شده است.

الف) خطبه‌ها

ب) کلام قصار

ج) نامه‌ها

د) هیچکدام

۲۰- حضرت علی علیه السلام در خطبه‌ی اول نهج البلاغه در رابطه با آفرینش انسان می‌فرماید: " خداوند انسان را از آفرید."

الف) خاک

ب) نور

ج) آب

د) آتش

۲۱- کدام عامل باعث شد تا شیطان از دستور خداوند سرپیچی کرده و بر انسان سجده نکند؟

الف) حسادت

ب) غرور و خود بزرگ بینی

ج) تکبر

د) عشق و محبت

۲۲- کدام ویژگی ناپسند موجب گردید تا شیطان به وسوسه کردن انسان بپردازد؟

الف) تکبر

ب) غرور

ج) حسادت

د) خود بزرگبینی

۲۳- چرا خداوند مهربان با وجود قبول توبه حضرت آدم علیه السلام، باز او را به زمین فرستاد؟

الف) تا او را مورد آزمایش قرار دهد

ب) تا او با مشکلات مبارزه کند

ج) تا او ازدواج کند و فرزندی بیاورد

د) همه‌ی موارد صحیح است

۲۴- حضرت علی علیه السلام در خطبه‌ی اول نهج البلاغه در رابطه با آفرینش انسان، مهمترین و اصلی‌ترین هدف خداوند از فرستادن پیامبران را بیان می‌کند؟

الف) هدایت و راهنمایی انسان‌ها

ب) رستگاری و سعادت انسان‌ها در دنیا و آخرت

ج) آشنا کردن انسان‌ها با احکام و دستورات الهی

د) معرفی نشانه‌ها، آیات و قدرت خداوند به انسان‌ها

۲۵- خداوند در آیه ۲۳ سوره حشر، خود را چگونه معرفی می‌کند؟

الف) شکست‌ناپذیر

ب) یگانه و بی‌همتا

ج) مالک همه چیز

د) همه‌ی موارد صحیح است

۲۶- امام حسن علیه السلام به طبیب پیشنهاد کرد، تیر را چه زمانی از پای حضرت علی علیه السلام بیرون بکشد؟

الف) زمانی که امام از شدت درد بیهوش می شود

ب) زمانی که امام خواب است

ج) زمانی که امام در نماز و مشغول راز و نیاز است

د) هیچ کدام

مروری بر زندگینامه حضرت علی (ع)

زندگینامه امیرالمومنین علی (ع)
<https://B2n.ir/fb4359>

کتاب نهج البلاغه

آشنایی با کتاب نهج البلاغه
<https://B2n.ir/yp3491>

گردآورنده نهج البلاغه
<https://B2n.ir/fm9757>

عکس نوشته نهج البلاغه چراغ راه
<https://B2n.ir/qh3934>

نهج البلاغه به زبان کشورهای
 مختلف
<https://B2n.ir/pu6147>

خطبه‌ها

۱- آفرینش آسمان و خلقت انسان

آفرینش انسان
<https://B2n.ir/jd9149>

آفرینش آسمان و جهان
 هستی
<https://B2n.ir/hz9983>

۲- سفارش به نماز

کلام امیر در مورد اهمیت نماز

<https://B2n.ir/xg854>

3

اهمیت نماز از زبان امیر(ع)

<https://B2n.ir/yj6609>

نماز و آرامش روح و جسم

<https://B2n.ir/ys774>

5

نامه‌ها

۱- عفو و بخشش

انیمیشن عفو و بخشش

<https://B2n.ir/fs9862>

عکس نوشته عفو و بخشش
<https://B2n.ir/zh1164>

عکس نوشته بخشش در کلام
مولا(ع)
<https://B2n.ir/fx1430>

انیمیشن تاثیر بخشش
<https://B2n.ir/tz6221>

۲- پرهیز از شوخی نابه‌جا

داستان پرهیز از شوخی نابه‌جا
از پیامبر(ص)
<https://B2n.ir/xg1649>

کلام امام کاظم(ع) در مورد
شوخی بی‌جا
<https://B2n.ir/wg915>
2

۱- حکمت ۴۴۴ (ارزش تداوم کار)

انیمیشن استمرار در کارها
<https://B2n.ir/zb3963>

شرح حکمت ۴۴۴
<https://B2n.ir/sh7939>

عکس نوشته حکمت ۴۴۴
<https://B2n.ir/pq547>
6

۲- حکمت ۳۸۶ (ضرورت اراده و استقامت)

شرح حکمت ۳۸۶
<https://B2n.ir/yz8002>

پادکست حکمت ۳۸۶
<https://B2n.ir/gy688>
3

انیمیشن جوینده يابنده است
<https://B2n.ir/ue4861>

عکس نوشته حکمت ۳۸۶
<https://B2n.ir/eu517>
6

بیشتر بدانید

نحوه ارائه کنفرانس نهج البلاغه-۱
<https://B2n.ir/fk3303>

نحوه ارائه کنفرانس نهج البلاغه-۲
<https://B2n.ir/pd5710>

نحوه ارائه کنفرانس نهج البلاغه-۳
<https://B2n.ir/bw7629>

پاسخنامه خودآزمایی

سوال	پاسخ	سوال	پاسخ
۱	ب	۱۴	ب
۲	ج	۱۵	الف
۳	د	۱۶	الف
۴	الف	۱۷	د
۵	د	۱۸	د
۶	ب	۱۹	ب
۷	ب	۲۰	الف
۸	الف	۲۱	ب
۹	د	۲۲	ج
۱۰	ج	۲۳	د
۱۱	الف	۲۴	الف
۱۲	الف	۲۵	د
۱۳	ج	۲۶	ج

منابع:

- امینی سولاری، جمیله و اشکیوس، علی اصغر. (۱۴۰۳). نهج البلاغه نوجوان. اصفهان: بوستان فدک.

- بنیاد نهج البلاغه. (۱۳۷۰). واقعیت نگری در نهج البلاغه. تهران: تربیت.

- رضی، سید شریف. (۱۳۹۲). نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی. تهران: پیام عدالت.

- رضی، سید شریف. (۱۳۷۸). نهج البلاغه، ترجمه عبدالمحمد آیتی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

- قلی پور گیلانی، مسلم. (۱۳۸۴). ولایت و رهبری در نهج البلاغه. تهران: فروزش.

- محدثی، جواد. (۱۳۸۷). گهر عمر . مشهد: آستان قدس رضوی.

- هادی زاده، محمد رضا (۱۳۸۶). حکمت های نهج البلاغه. جلد اول. تهران: تابان.